Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Rosa Unzueta Iriondo

Elgoibar, Gipuzkoa
(1919-2013)

Aurkibidea

Biografia

San Inazio kalean, (gaur egun, Trenbide kalea), 7. zenbakian jaio zen, tren-geltoki ondoan. Tren-geltokiko taberna zuten etxeko beheko solairuan; "Mozkotenekua" izenarekin ezagutu zen taberna. Aita Errosario kaleko "Mozkotenekua" etxekoa zen eta ama Mutrikuko Olatz auzoko Abeletxe baserrikoa. Bi urterekin hasi eta hamalau urtera arte eskola publikoan ikasi eta gero, kontabilitate ikasketak egin zituen Eibarren. Joskintzan jardun zuen 25 urte inguruan, eta gero ahizparen "Mozkotenekua" etxeko mertzeria-dendan egin zuen lan.

Zintak

EGB-040

- **Proiektua**: Elgoibartarren esanetan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Leon, Jabi
- **Data**: 2002-04-18
- **Iraupena**: 116 min
- **Euskarria**: Mini Disc
- **Kodifikatzailea**: Bernabe, Ainhoa
- **Transkribatzailea(k)**: Irisarri, Estitxu

EGB-043

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Elortza, Kepa
- **Data**: 2010-02-18
- **Iraupena**: 104 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Elortza, Kepa
- **Transkribatzailea(k)**: Elexpuru, Juan Martin

Pasarteak

1. San Inazio kalea dotorea; deskribapena

- **Erref**: EGB-040/002
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:01:20. **Bukatu**: 00:02:30
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:
Estazio kalea oso dotorea zen. Estazio kalean zeudenak: Klinika (etxe dotorea), lorategi dotoreak, Aiziarreneko jauregia... Beraiek taberna izan zuten.

Transkripzioa
- Hemen jaixua zan aitta, etxe honetan jaixua. Ta gero handik estaziotik etorri giñan hona.
- Eta lehen Trenbide kalia zelakua zan?
- Uiii! Dotoria benetan! Benetan!
- Ze zauan?
- Ba zauan, klinikia zauan, baiña etxe politta, e! Klinika bat ez zaban ematen, etxe dotoria. Eta gero zeuden jardiñak, gorutz e! Eta gero zauan Don Inazion palaziua. Ta han zeuden arbola edarrak "naranjas de la China". Jo! Ze arbola zauan, zeuden han! Bueno, danerakua. Eta gero zauan jardiña eta gero berriz ere palazio bat. "¿Cómo era el palacio?" […] Aiziarren, Aiziarrenekua.
- Aiziarrenekua.
- Aiziarrenekua. Ta harek ere bazaukan bere bueltatxua, jardiña, palmera haundi bi. Oso dotoria zan San Inazio kalia.
- Eta dendarik bazeuzen lehen kalian?
- Ez.
- Ez, han ez dendarik.
- Han ez, han ez zauan.
- Erosketa guztixak eitteko behera, ezta?
- Behera. Guk tabernia geunkan, guk tabernia geunkan, baiña harek galerixa zuri harek? Han beheian tabernia geunkan.
- Hantxe bizi giñan gu.
- Hantxe bizi giñan ta, baiña dendarik ez zauan. Baiña dotoria kalia, benetakua.

2. Estazioko umeak "maletero" lanetan

- **Erref**: EGB-040/003
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:02:30. **Bukatu**: 00:03:20
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lanbideak » Trenbideko langileak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:
Lehen askoz ere lasaitasun handiagoa zegoen bizitzeko. Estazio inguruko ume guztiak "maletero" lanetan ibiltzen ziren.

Transkripzioa
- Lehengo Elgoibar edo oraingua, zuentzako zein izan da, bueno, zein da Elgoibar hobia?
- Bueno, "ahí está". Nahi dogu jendia egotia, lana egotia ta jende asko ta prosperaziua nahi dou, baiña bizi izeteko trankilidadia orduantxe, e! Jesus!

Estazioko ume guztiak, "maleteruak"; karrua ezin dabala jaso ta bost [Zuazubizkarrenekuak] ta guk, jun ta karruari bultza ein, goittik behera aldapa zerian ta "ya está". Holaxe, holaxe bizi giñan. Oso...
- Oso era...
- Oso politta zan.
- Oso era desberdiña zan, ezta?
- Bai, bai.
- Oso politta zan, baiña ziheroko desberdiña.

3. "Mozkotenekua" taberna

- **Erref**: EGB-040/005
- **Iraupena**: 0:01:16. **Hasi**: 00:03:27. **Bukatu**: 00:04:43

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:
Etxeko atea giltzarekin itxi izan dute beti. Aitak forjan egiten zuen lan eta amak zuen tabernako ardura. Giro polita egoten zen taberna hartan, batez ere trena heltzen zenean. Azkeneko trena pasatzen zenean, 8etan, taberna ere itxi egiten zuten.

4. Eskolako garaiak

- **Erref**: EGB-040/008
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:06:07. **Bukatu**: 00:09:07

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:
Elgoibarko "publiketan" ikasi zuten 2-14 urte izan zuten artean. Neska eta mutilak banatuta zeuden eta uniformerik ez zuten arren, denak bata zuriarekin joaten ziren. Eskolan gaztelaniaz egiten zuten eta maistra guztiak kanpotarrak ziren. Eskola bukatuta, Eibarko akademia batera joan ziren kontabilitatea ikastera.

5. Ikasgai guztiak liburu batean

- **Erref**: EGB-040/011
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 00:10:58. **Bukatu**: 00:12:05

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak

Laburpena:
Bi ahizpak ikasle onak izan ziren eta zigorrik ez zuten jaso. Eskolako gai guztiak jasotzen zituen liburu bakarra erabiltzen zuten.

6. Don Antonio medikuaren klinika

- **Erref**: EGB-040/013
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 00:12:44. **Bukatu**: 00:13:51

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Osasun-zentroak

Laburpena:
San Inazio kalean don Antonio Arrillaga medikuaren klinika partikularra zegoen. Eraikin dotorea zen eta jende asko joaten zen mediku harengana.

7. Tabernatako giroa

- **Erref**: EGB-040/015
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 00:14:53. **Bukatu**: 00:16:26

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:
Tabernatako giroa oso desberdina zen. Mutil koadrilek abesti politak kantatzen zituzten ostiraletako txikiteoan. Emakumeak ere joaten ziren tabernetara, baina gutxi: kafea hartzera bakarrik, eta inoiz ez gauean.

8. Kuadrillako lagunak eta planak

- **Erref**: EGB-040/018
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:17:29. **Bukatu**: 00:19:13

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Kuadrilla batuta, mendira joaten ziren: Karakatera, Erlora... Kuadrillan eskolan egindako lagunak biltzen ziren eta normalean neskak bakarrik ibiltzen ziren. Umeak zirela, San Rokera joaten ziren jolastera.

9. Errekara eta hondartzara bainatzera

- **Erref**: EGB-040/020
- **Iraupena**: 0:01:06. **Hasi**: 00:20:00. **Bukatu**: 00:21:06

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

Laburpena:
Beroa egiten zuenean, errekara joaten ziren bainatzera: mutilak presara igerian ikastera; eta neskak beherago, ur txikietan, uretan ibiltzera.

Hondartzara Debara joaten ziren trenez. 14:30etan egoten zen tren berezi bat; eta, Eibartik beteta etortzen zenez, elgoibartarrek beti tente joan behar izaten zuten.

10. Soinekoak eta oinetakoak

- **Erref**: EGB-040/023
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:22:04. **Bukatu**: 00:23:04

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Umetan soinekoak eta gonak janzten zituzten, prakak inoiz ez, eta beti amak esaten zuena. Igandetarako arropa berezia zuten. Ez zegoen arropa-dendarik, jantziak modistak egindakoak izaten ziren. Astean zehar, oinetan alpargatak eramaten zituzten, baita mendirako ere; baina jaiegunetarako oinetakoak.

11. Dutxa harraskan

- **Erref**: EGB-040/025
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:23:20. **Bukatu**: 00:24:00

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:
Gazte-gazteak zirenean, ez zuten dutxarik etxean. Harraskan bainatzen ziren, ura txapan berotu eta gero.

12. Bainujantziak lehen

- **Erref**: EGB-040/026
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:24:00. **Bukatu**: 00:25:15

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Hondartzara jolastera joaten ziren, ez eguzkia hartzera. Bainujantziak puntuzkoak edo telazkoak izaten ziren, belaunerainoko gonarekin. Bainua hartzera albornoza jantzita joaten ziren.

13. Neska-mutilen arteko harremanak

- **Erref**: EGB-040/027
- **Iraupena**: 0:02:41. **Hasi**: 00:25:15. **Bukatu**: 00:27:56

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:
<p>Goiz afaltzen zuten, eta afalostean, neska eta mutil kuadrillak batzen

ziren paseatzeko. "Mineralera" (Altzolara) joaten ziren. Bi ahizpak ez ziren erromerietara joaten eta beti mutil ezagunekin ibiltzen ziren. Plazara dantzan egitera joatea, ordea, gustatzen zitzaien. Igandetan, lehenengo futbolera joaten ziren eta gero dantzara. Herriko bandak jotzen zuen, jaiero: pasodoble, baltsa eta tangoak.

14. Zineman gustura

- **Erref**: EGB-040/029
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 00:28:46. **Bukatu**: 00:30:28

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:
Umeak zirela, Elgoibarren zine bakarra zegoen, "Cine Parroquiano" Errosario kalean. Igande arratsaldero joaten ziren. Paga moduan, bi txakur handi ematen zizkieten: bat zinerako eta bestea gastatzeko. Zinea mutua zenean, ondo pasatzen zuten, kantuan ibiltzen ziren, mutilak aurrean eta neskak atzean jarrita.

15. Han eta hemen irakurtzeko aukera

- **Erref**: EGB-040/033
- **Iraupena**: 0:03:08. **Hasi**: 00:32:46. **Bukatu**: 00:35:54

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea

Laburpena:
Ez zuten askorik irakurtzen, akaso nobelaren bat. Etxean, irakurtzea denbora galtzea zela pentsatzen zuten. Umeak zirela, Elgoibarren ez zegoen liburutegirik, baina eskolan bai. Elizan ere bazegoan liburuak hartzeko aukera. Laz Voz de Guipúzcoa egunkaria egunero irakurtzen zuten. Elgoibarko kontuak Elgoibarko kartan irakurtzen zituzten. Aldizkarien artean Blanco y Negro gogoratzen dute. Ezin zuten erosi, baina Don Antonio medikuak edukitzen zuen eta hark lagatzen zien irakurtzen.

16. Euskara bigarren mailako hizkuntza

- **Erref**: EGB-040/036
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:38:15. **Bukatu**: 00:40:00

Gaia(k):

- Euskara

Laburpena:
Bai gerra aurretik, baita ondoren ere Elgoibarren euskaraz egitea gaizki ikusita zegoen. Bigarren edo hirugarren mailako hizkuntzatzat hartzen zen. Ama Mutrikuko baserri batekoa zen eta harekin euskaraz egiten zuten etxean; aitarekin, berriz, gaztelaniaz. Lagun artean ere gaztelaniaz hitz egiten zuten.

17. Elgoibar eta Eibarren aurkako partiduak

- **Erref**: EGB-040/042

- **Iraupena**: 0:03:45. **Hasi**: 00:43:57. **Bukatu**: 00:47:42

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:
Lerun futbol-zelaian jende asko batzen zen partiduak ikusten. Gerra ostean, Eibar futbol-zelairik gabe geratu zen eta orduko bi talde eibartarrek ("El Gallo" eta "Club Deportivo"k) Elgoibarko zelaia alokatzen zuten. Batez ere bereziak ziren Elgoibar eta Eibarren aurkako partiduak. Oso giro polita egoten zen.

18. Herriko jaiak: San Bartolomeak

- **Erref**: EGB-040/048
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:52:23. **Bukatu**: 00:55:33

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
Ez ziren kanpora edo auzoko erromerietara joaten jaietara. Beraientzat herriko jai onenak San Bartolomeak ziren. Lehen hiru egun bakarrik irauten zuten jaiek: San Bartolome eguna, San Bartolome txiki eta hurrengo eguna. Jarduera ugari egoten ziren: mezak, bandaren kontzertuak, pilota partiduak plazan, eta sokamuturra goizean. Giro oso polita egoten zen.

19. Egun normaletako jatekoa eta edatekoa

- **Erref**: EGB-040/052
- **Iraupena**: 0:00:38. **Hasi**: 00:58:46. **Bukatu**: 00:59:24

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Egun normaletan, salda, babarrunak, garbantzuak eta abar jaten zuten. Edateko, ura.

20. Ferietako giroa

- **Erref**: EGB-040/063
- **Iraupena**: 0:01:16. **Hasi**: 01:07:12. **Bukatu**: 01:08:28

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Feriak hilero egoten ziren. Abereak plaza txikian egoten ziren eta barazkiak merkatu plazan. Abendutik otsailera landareak frontoian ipintzen zituzten.

21. Gerra aurreko mitinak

- **Erref**: EGB-040/064
- **Iraupena**: 0:01:43. **Hasi**: 01:08:28. **Bukatu**: 01:10:11

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
Ez dira inoiz politikan interesaturik egon. Gerra hasi baino lehenago Dolores Ibarruri egon zen plazako mitin batean. Karlistek ere egin zuten mitina.

22. Elgoibartik Mutrikura baserrira

- **Erref**: EGB-040/067
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 01:12:09. **Bukatu**: 01:14:54

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Amaren baserrira, Abeletxera, urtero joaten ziren, batez ere udan. Gerra denboran hiru hilabete eman zituen bertan Pepitak. Debaraino trenez joaten ziren. Deban Ondarroara zihoan autobusa hartu eta Mutrikun jaisten ziren. Eta Mutrikutik Olatz auzoan zegoen baserrira oinez. Ez zen baserri handia, baina bai oso polita. Baserria ez zen familiarena eta laga egin behar izan zuten. Abere asko eta baratzea zituen baserriak.

23. Arraina saltzera Ondarroatik

- **Erref**: EGB-040/079
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 01:27:18. **Bukatu**: 01:28:45

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Arraina saltzen Angela, Benita, Madalena eta Josefa gogoratzen dituzte. Azken biak Ondarroatik trenean etortzen ziren. Kalean karroarekin saltzen zuten. Postua merkatu plazan 11k arte ipintzen zuten; eta gero, kalera irteten ziren.

24. 1934eko urriko iraultza

- **Erref**: EGB-040/092
- **Iraupena**: 0:01:19. **Hasi**: 01:39:08. **Bukatu**: 01:40:27

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
1934ko urriko iraultza. Eibarren zeuden eskolan eta irakasleak etxera bidali zituen. Eibarren mugimendu handia eta atxiloketak egon ziren.

25. Gerran etxetik irten ezinik

- **Erref**: EGB-040/095
- **Iraupena**: 0:03:30. **Hasi**: 01:43:00. **Bukatu**: 01:46:30

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
Gerra Zibilean, Pepita Mutrikun egon zen, baina Rosa Elgoibarren geratu zen. Ez ziren etxetik irteten. Etxea, forja eta baratzea Eibarko mendi batetik botatako bonba batek ukitu zituen. Zazpi hilabetez eduki zituzten erreketeak etxean.

26. Fusilamenduak Elgoibarren

- **Erref**: EGB-040/099
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 01:51:31. **Bukatu**: 01:53:11

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Fusilamenduak eta epaiketa militarrak egon ziren udaletxean. Hiru gizon fusilatu zituzten, espiak zirela uste zutelako. Ormaiztegiko zubian eibartarren bat ere hil omen zuten. Fusilamenduak Olaso atzean izaten ziren.

27. Gosea gerraostean

- **Erref**: EGB-040/100
- **Iraupena**: 0:02:49. **Hasi**: 01:53:11. **Bukatu**: 01:56:00

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Bi ahizpek, taberna zutenez, gerraostean ez zuten goserik pasa, baina jende askok bai. Baserritik ekartzen zuten janari asko. Errazionamendu-liburuxka ezagutu eta erabili zuten.

28. Elgoibarren eta Eibarren ikasi zuten

- **Erref**: EGB-043/002
- **Iraupena**: 0:03:01. **Hasi**: 00:03:29. **Bukatu**: 00:06:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:
Rosa eskola publikoan ibili zen, bi urterekin eskolaurrean hasita. Gerra hasi zen arte eskolatu zen. Gerraostean kontabilitatea ikasi zuen Eibarren. Pepitak ere berdin samar egin zuen, baina Eibarko irakasleak Mexikora ihes egin zuen, Pepitak kontabilitate ikasketak bukatu aurretik.

29. Eskolako ikasketak eta jolasak

- **Erref**: EGB-043/003

- **Iraupena**: 0:02:26. **Hasi**: 00:06:30. **Bukatu**: 00:08:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Eskolan matematikari garrantzi handiagoa ematen zioten idazteari baino. "Tortoliska" jolasari amak "sakaponetan" deitzen zion.

30. Soldaduak izan zituzten etxean

- **Erref**: EGB-043/005
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:09:37. **Bukatu**: 00:11:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
Gerran, Francoren militarrak Azkaratetik sartu ziren. Berehala iragarri zuten soldaduek herriko etxeetan lo egingo zutela. Haietako lau zazpi hilabetez eduki zituzten etxean, jaten eta lotan. Ez zuten ezer ordaintzen.

Transkripzioa
-Ta ze rekuerdo daukazue gerria hasi zanekua?
P: -Beittu, Azkaratetik hona, Azkaratetik etorri zian. Eta hemenguak bazixezen danak, ahal zeben guztiak bazixezen, eta gu hementxe geratu giñan. Gure aittak-eta ez zaben pentsatzen zeoze pasauko zanik eta, hementxe. Atiak itxi, etxeko atiak itxi eta Azkaratetik behera ta ikusten zittuen nola sartu zen, ta sustua. Ta sartu zianian ba bandua. Batzuk joango diala lo eittera ta prestatzeko ohiak. Ta ba hortik hasi ta gero ya...
-Hamen sartu zien Franconak, ezta?
-Bai, reketiak.
-Zeuek euki zeben jenteik etxian lo eitten?
-Lau lagun zazpi hillebetian. Bi ohi zauden eta nola ez zauan esan zeben alkarrekin eingo zebela lo.
-Lau lagun bi ohetan.
-Bai.
-Ta lo bakarrik eitten euen edo jan be bai?
-Ez, gurian ez. Gu han estaziuan bizi giñan, eta zauan ba labadoria, labaua [medikuantzako ta], han leku asko zauan, eta hantxe su bajua zauan, ta hantxe eurak eitten zeben rantxua mendirako, eta haura jaten zeben baiña eurak jatera geure etxera etortzen zien.
J: -Eurak ekartzen zeben.
-Amak prestau askotan. Eurentzako amak prestau. Eta gure etxian jaten zeben.
-Eta pagau eitten eben ezer?
-Pagau? Apurtu ez zittuenian... Demonio, pagau!

31. Euren etxea taberna ere bazen

- **Erref**: EGB-043/006
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 00:11:17. **Bukatu**: 00:13:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:
Soldadu nafarrak izan zituzten etxean. Orduan Trenbide kalean bizi ziren, eta taberna zuten bertan. Amari laguntzen zioten tabernan.

32. Etxe ondoan bonba bat lehertu zen

- **Erref**: EGB-043/007
- **Iraupena**: 0:02:54. **Hasi**: 00:13:14. **Bukatu**: 00:16:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Elgoibarren bonbardaketa hasi zenean, Pepita eta anaia bat Mutrikura joan ziren, amaren jaiotetxera. Trenbide kaleko etxe ondoan lehertu zen bonba batek zauritu egin zuen Rosa.

33. Gerrako ospitaleak Elgoibarren

- **Erref**: EGB-043/008
- **Iraupena**: 0:02:32. **Hasi**: 00:16:08. **Bukatu**: 00:18:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Osasun-zentroak

Laburpena:
Don Antonioren klinika militarrek hartu zuten, zauri larriak artatzeko. Handik, Altzolako bainuetxean jarri zuten "Hospital de sangre" deiturikora eramaten zituzten zaurituak.

34. Umeak Elgoibartik Mutrikura bidali zituzten

- **Erref**: EGB-043/009
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 00:18:40. **Bukatu**: 00:20:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Frontea Elgoibarren egon zen bitartean, Pepita Mutrikun egon zen. Anaia gaztea eta biak Elgoibartik Mutrikura bakarrik joan ziren. Mutriku baketsu zegoen egun haietan.

Transkripzioa
-Eta zuk orduan gerra denpora dana pasau zeen Motrikun?
-Hiru hillebete, azkenak. Hemen frentia nola zauan eta kaiñonazuak hasi zianian herrira, orduantxe bueno, ale! Gogoratzen naiz ba, ni hamalau urte, eta nere Antoniok ba hamaika edo. "Aillegatzen zeatenian diar ein, e!" Ze diar ein, telefonoik ez [geunkan] eta. Ze diar eta ze kuento. Baiña aittak esan zian: "Deban artuizue auto zurixa". Ondarruako autuak zurixak zian. Auto zurixa. "Eta geatu Mutrikun eta gero badakizu basarrirako bidia ta ale jun". Nik oin esaten dot, ze trankil.
-Hamalau urtekin.
-Hamalau urtekin eta bestia hamahiru urtekin eta ale! Eta horraittiokan hurrengo domekan etorri zan aitta, aber ondo geunden edo. Telefonorik ez zauan eta, zela abixauko genduan ba?
-Topau zeben etxioi?
-Bai porzierto! Topau genduan, bagenkixan bidia.
-Eta Motrikon ze giro euen? Ez euen gerrarik?
-Han ez zeuan ezer, ezer, ezer ere ez. Ha ez zeuan.
-Militarrik be ez?
-Ez, ez. Baserrin baten Bizkai aldera. Zegattik eze hor zeuan frentia, Markiña eta Elgoibar bittartian Kalamuan. Baiña han ezer ere ez. Enee. Gogoratzen naiz nere aittaitta artua zertzen, eta "Ba esan debe Elgoibarrera bota dittuela batzuk". " Eta?" "Ez dakixe ba ezer ere ta. Han barkua egon dala han parian eta. Barko haura datorrenian ba..., etorriko da hurrenguan ere ta". Itsasua ikusten zan, barko bat etortzen zanian, seguru esaten zaban eta. Ez dakitt ipuiñak zian ala zer zian, baiña.
-Basarri horretatik ikusten zan itsasua?
-Bai, itsasua ikusten zan.

35. Pepita Mutrikun artzain

- **Erref**: EGB-043/010
- **Iraupena**: 0:03:16. **Hasi**: 00:20:47. **Bukatu**: 00:24:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Baserria » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Mutrikun Arno mendiaren magalean zegoen Abeletxe baserrian egon ziren Pepita eta anaia. Handik itsasoa ikusten zen. Artzain lanean jardun zuen Pepitak bertan, eta aitajaunak txondorrak egiten zituen. Pepitaren anaia Mutrikuko maristen eskolara joaten zen.

36. Mutrikutik bueltan Elgoibar apurtuta aurkitu zuten

- **Erref**: EGB-043/011
- **Iraupena**: 0:02:39. **Hasi**: 00:24:03. **Bukatu**: 00:26:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Mutrikutik Elgoibarrera bueltatu zirenean, herria puskatuta eta oso triste aurkitu zuten. Elgoibarren eliza barruan babesten ziren bonbatatik. Markina aldera ere joaten omen ziren babes bila.

Transkripzioa
-Eta gero hiru hillabete horrek pasau eta bueltau ziñenian hau zela topau zeben?
-Triste-tristia, dana apurtuta kaiñonazuekin, ene ba. Apurtuta, baiña bueno, pixkaka-pixkaka...
-Eta zuen aittak ze lan eitten eben hemen?
-Forjan.
J. -Gure etxe aurrian ortuak zauden, ta bonbak eta "Eh!, ya se ha caído una bomba" eta begira "tranquilas tranquilas".
-Bai, baiña etxe atzian haundixa jausi zanian laster makurtu giñan.
P: -Elizara juten giñan.
-Gordetzera?
-Elizan kanpantorre parian hor erdixan zakuak, hondarrakin zakuak ipini zittuen, eta haren azpira. Ta segurantzia haundixa. Bai zera, segurantzia. Pentsau.
-Jente asko juntaitten ziñaten?
-Bai por zierto, danak. Bueno, beste batzuk etxe batzuetara. Eta esaten zeben hona kaiñonazuak bota zittuela mendi horretatik, Eibarko mendi horretatik[...] Eta esaten zeben horra Markiñako aldera ezin leikiela aillegau handik, eta Markiña alderutz horra jente asko joaten zan. Hemengo kaleko jentia horrutz.
P: -Markiñako bidera amakin hor zihar juten nitzan.
-Baiña aillegau zian horra ere, e. Ez dakizu ba, klinika horretan Tia Felisa ere bizi zan. Eta, zela dauka izena mendi horrek, hor puntan daon mendi horrek? Gure tio, sozialistia, Plazentziakua, "socialista". "Eta han gure Felisa porru billa dao ortuan". Handik ikusten zeban bere andria ortuan ibiltzen zala.
-Mendi puntatik?
-Hango puntatik. Famosua da. Alperrik, urtiak daukadaz eta alperrik. Da holakotxe mendi bat. Eta han puntatik bota zittuen eta andria ikusten zeban harek handik.

37. Milizianoen emazte eta umeak herritik kanpora

- **Erref**: EGB-043/012
- **Iraupena**: 0:03:37. **Hasi**: 00:26:42. **Bukatu**: 00:30:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Francoren militarrek herritik bota zituzten miliziano joandako gizonen emazteak eta umeak. Zapi zuriak astinduz, trenbidetik Eibarreraino joan ziren. Pepitak ezagutzen zituen osaba-iloba batzuk nola fusilatu zituzten azaltzen du.

38. Mendarora zauria sendatzera

- **Erref**: EGB-043/014
- **Iraupena**: 0:02:17. **Hasi**: 00:31:05. **Bukatu**: 00:33:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:
Rosa zauritu zutenean, egun batzuetarako Mendarora joan zen, senideen etxera. Amona Mendaroko Ospazkua dorretxekoa zuten.

39. "Mozkotenekua" etxera bizitzera

- **Erref**: EGB-043/015
- **Iraupena**: 0:03:14. **Hasi**: 00:33:22. **Bukatu**: 00:36:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Pepita hemeretzi urterekin etorri zen "Mozkotenekua" etxera bizitzera. Bertan jarri zuten mertzeria kudeatu zuen 70 urte izan zituen arte. "Mozkotenekua" aitajaunaren etxea zen, eta izen hori birraitonagandik omen datorkio.

40. Pantaleon birraitona, "Mozkote"

- **Erref**: EGB-043/017
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:36:49. **Bukatu**: 00:39:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Pantaleon Unzueta birraitonari "Mozkote" esaten zioten, txikia eta zabala zelako. Pilotari ona omen zen. Unzueta abizena Pepita eta Rosaren familiarekin galdu omen da. Pepita gasteiztar batekin ezkondu zen Mozkotenekuara.

41. Pepita dendaria eta Rosa jostuna

- **Erref**: EGB-043/018
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:39:14. **Bukatu**: 00:41:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
50 urte egin zituen etxeko dendan Pepitak. Rosak josten ikasi zuen. Josten jardun zuen, harik eta azkeneko urteetan ahizpari dendan laguntzera joan zen arte.

42. Dantza, futbola eta hondartza

- **Erref**: EGB-043/020
- **Iraupena**: 0:04:00. **Hasi**: 00:41:38. **Bukatu**: 00:45:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Aisia » Kirola » Futbola
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:
Herriko plazan edo berdura plazan, igandero dantza egoten zen. Futbola ere iganderokoa zen. Kanpoko futbol partidetara ere joaten ziren. Debara igeri egitera ere joaten ziren. Tren berezia egoten zen Debarako. Garai batean egunero Debatik buelta egiten zuen autobusa jarri zuten. Udan jende asko joaten zen Debara.

43. Errosario kaleko etxe zaharrak

- **Erref**: EGB-043/021
- **Iraupena**: 0:02:04. **Hasi**: 00:45:38. **Bukatu**: 00:47:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:
Errosario kaleko etxeen izenak oso zaharrak omen dira. Kaleko bi etxeri ez diete jarri izenik, ez daudelako izenokin seguru.

44. Errosario kalean Granadako dukearen etxea

- **Erref**: EGB-043/022
- **Iraupena**: 0:04:13. **Hasi**: 00:47:42. **Bukatu**: 00:51:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Errosario kaleak punta bietan dorretxe bana izan zituen, baina gaur bakarra geratzen da. Granadako dukearena izan omen zen Errosario kaleko etxeetako bat.

45. Granadako dukearen etxea

- **Erref**: EGB-043/024
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 00:52:56. **Bukatu**: 00:55:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Granadako dukearena izandako etxea oso zabala omen zen. Komuna balkoian zegoela dio Pepitak. Horma-hobi batean kokatuta dagoen Ama Birjinak ematen dio izena kaleari.

46. Rosaren joste-lanak

- **Erref**: EGB-043/026
- **Iraupena**: 0:03:14. **Hasi**: 00:56:05. **Bukatu**: 00:59:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Rosak jostundegitik bidaltzen zizkioten ebakitako prakak josten zituen etxean. Bera josten hasi zenean ez zegoen langile autonomoentzako asegururik; geroago jarri zuten aseguru hori. Alfa markako josteko makina zuen Rosak; lehen ehun Alfa makinetako bat.

47. Senargaia arabarra

- **Erref**: EGB-043/027
- **Iraupena**: 0:03:48. **Hasi**: 00:59:19. **Bukatu**: 01:03:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:
Pepitaren senargaiaren aita Francoren errepresioari ihesean etorri zen Elgoibarrera, eta handik gutxira bere familia ere etorri zen. Senargaiak gau-eskolan mekaniko ikasketak egin zituen eta Sigma lantegian hasi zen lanean.

48. Don Zelestino abadea fusilatu egin zuten

- **Erref**: EGB-043/030
- **Iraupena**: 0:03:50. **Hasi**: 01:05:01. **Bukatu**: 01:08:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kongregazioak

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Hijas de María kongregazioa eta Acción Católica oso zorrotzak ziren. Dantza lotuan egiteagatik, lagun bat kongregaziotik bota egin zuten. Don Zelestino Onaindia abadea abertzalea izateagatik fusilatu zuten. Zelestinoren anaiak, Padre Olaso gaitzizenarekin, Radio Parísetik egiten zuen berba.

49. Unzuetarrak gerran

- **Erref**: EGB-043/031
- **Iraupena**: 0:02:41. **Hasi**: 01:08:51. **Bukatu**: 01:11:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:
Aitaren lehengusu bat hil egin zuten Deban. Beste lehengusu karlista bati zazpi tiro eman zizkioten, baina ez zuten hil.

50. Bando ezberdinetako eibartar bi

- **Erref**: EGB-043/032
- **Iraupena**: 0:01:52. **Hasi**: 01:11:32. **Bukatu**: 01:13:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Eibartar bi Huescako frontean elkartu ziren, baina bando ezberdinetan borrokan zebiltzala. Gerra bukatu eta gero, Eibarren elkartu ziren berriro.

Transkripzioa
-Huescan hor ze izen dala? La batalla de... Juntau dia bi eibartar, "Juanito con otro eibarrés". "Zeekin habil?" "Ni honekin. Eta hi?". "Horrekin" "Enee!". Estutu holaxe eta bakoitza bere tokira, bata batera ta beste... beste lineara ta ale! Eibarrera arte.
-Bakoitza bando baten?
-Bai. Bata bestiekin, Catalunyan zaudenekin eta bestia Francokin, Francok hartu zaban Eibar eta. Estutua ein eta ale! Bakoitza bere tokira.
-Jakin barik...
-Suertau ein zian hantxe.
-Baiña jakin barik...
-Ez zakixen, soldauak, eta "La Batalla del Ebro no era".
-[...].
-Eibartarra ta bestia be eibartarra, ta hara! [...] Eibarren ikusten zian. Nik ez dakit ze gerra klase zan haura. "El cuerpo a cuerpo" edo.
-[...].
-Hilik ez. Lehengusuak-eta hil zien baiña, aittan lehengusua hil zeben nazionalistia zalako...

51. Goserik ez zuten pasatu

- **Erref**: EGB-043/034
- **Iraupena**: 0:02:52. **Hasi**: 01:14:35. **Bukatu**: 01:17:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Trenez etortzen ziren gauzei eta Mutrikuko baserritik ekartzen zituztenei esker, ez zuten goserik pasa etxean. Etxeko tabernak, jatetxea ere bazenak, errazionamendu berezia zuen, eta batzuetan jakiak sobratu egiten ziren.

52. Baserritarrak ogia brusapean hartuta bazkaltzera feria egunean

- **Erref**: EGB-043/036
- **Iraupena**: 0:03:45. **Hasi**: 01:17:35. **Bukatu**: 01:21:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Feria egunetan baserritarrak bazkaltzera etortzen ziren tabernara, bakoitzak bere ogia brusapean zuela. Behin Mutrikutik babarrunak nola ekarri zituzten azaltzen dute. Esnea baserri batetik ekartzen zieten.

53. Estraperlo kontuak

- **Erref**: EGB-043/037
- **Iraupena**: 0:03:46. **Hasi**: 01:21:20. **Bukatu**: 01:25:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Estraperlo kontuak. Amak Azkoititik ekartzen zituen babarrunak. Azkoititik eta Markinatik autobusak etortzen ziren tren geltokira.

54. Ganaduen barrukoak errazionamendutik libre

- **Erref**: EGB-043/038
- **Iraupena**: 0:02:21. **Hasi**: 01:25:06. **Bukatu**: 01:27:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Ganaduren bat hiltzen zutenean, okela errazionatuta ematen zuten, baina

barrukoak libre hartu ahal izaten ziren. Goizeko seietan harategietan jende ilarak egoten ziren barrukoak hartzeko.

55. Errazionamenduko ogia

- **Erref**: EGB-043/040
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 01:27:33. **Bukatu**: 01:29:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Abertzaleek arazoak izaten omen zituzten errazionamendua jasotzeko. Azala kendu gabeko artoarekin egiten zuten errazionamenduko ogia Elgoibarren. Errotak prezintatuta zeudenean, zaila zen irina edukitzea.

Transkripzioa
-Nazionalistiak, nazionalistiak zien baiña hala ta ere eskatu in bihar, ez zauan.
-Nazionalistak ez zeben jasotzen?
-Nazionalistak ez zauan zerian, aiuntamentuan, karlistak zian eta. Ze uste dozu ba? Politikiari hoixe in bihar [...]
-Eta nazionalistak azkenengo...
-Eskatu zeben eta eman ziuela ta pozik zeuden.
-Ba nik entzunda daukat ha ogixa txakurrak be ez ebala jaten.
-"Qué asco". Hori-hori-horixak, gogor-gogor-gogorrak; haura zela jan ba?
-Baltzak izaten ziela esaten eben.
-Baltzak? Hemen hori-hori-horixak.
-Zaixakin indako...
-Ba hemen artuakin azal eta guzti indakuak zien harek; artuakin azal ta guzti, zegatik eze... Eneee!
R: -[...] Morokilla eitteko iriña.
-Arto-uruna ekartzen eben, e?
P: -Harek ere tranpazko errotara joaten zian. Errotia ere zertuta, prezintauta. Ta Bizkaixan dauala errota bat. Ene, jakitzen zeben. Segittuan jakitzen zeben, ez dakit zela, eta nola Mutriku ta Bizkaixa nola zerian, Markiña aldera, errotara astuakin.
-Gabaz?
-Bai. Ni ez nintzan jun sekula, baiña mutillak bai joan zian eta gabaz ekarri eta morokilla. Esnia etxian eta.

56. Pepita baserritar lanetan

- **Erref**: EGB-043/042
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 01:30:05. **Bukatu**: 01:31:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
Gerra denboran, Mutrikuko baserrian egon zen hiru hilabeteetan, gauza asko

ikasi zituen Pepitak. Itaurrean ere egin zuen, bere lehengusua eskolara joan ahal izateko.

Transkripzioa
-Nik hiru hillebetian zenbat ikasi naban, jesus maria ta jose! Basarriko kontua.
-Eta ardixakin gustora, e?
-Bueno, nik ez nittuan ardixak jezten eta. Lagundu bakarrik. "Joango naiz ni zurekin", eta bueno. A, ittulan ere ein naban.
-Zer?
-Ittulan. Ez dakizu zer dan ittulan eittia?
-Ittulan?
-Esan zian behin tiok: "Ingo dozu ittulan gaur?" "Zer da hori?" "Ba ni jungo naiz atzian zerakin eta zu ganauen aurrian" "A bai, joango naiz" "Eske zu joaten bazea Maritxu, nere edadekua, eskolara joango da" "A, joan dailla, [pasiau] eingo dot" "Jontxo!, ittularixa daukak, e. Topau dok, txiki-txikixa dok". Pasatzen zanak hor konpon.

57. Idi probak eta futbola

- **Erref**: EGB-043/044
- **Iraupena**: 0:02:48. **Hasi**: 01:32:37. **Bukatu**: 01:35:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak
- Aisia » Kirola » Futbola
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Gaztetan Azkarate gaineko San Isidroetako erromeriara oinez joaten ziren, eta egun argiz etxera bueltatu. Azkoitiko partea zenez, dantza lotua debekatua zegoen. Idi probak izaten ziren Elgoibarren. Probalekuan jendearentzako harmailak zeuden. Futbolera joaten zirenean, neskak eta mutilak aparte joaten ziren. Futbol partida ostean plazako dantzaldira joaten ziren.

58. Kalejiretara joateko baimenik ez

- **Erref**: EGB-043/045
- **Iraupena**: 0:02:42. **Hasi**: 01:35:25. **Bukatu**: 01:38:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Pepitak hamasei urte zituela, ez zioten uzten kalejiretara joaten. Artazo eta Irureta "El zurdo terremoto" pilotarien kontuak.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-28

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com